

KUINKA SELVITÄ MUUTTAJAN KULTTUURITOKKURASTA?

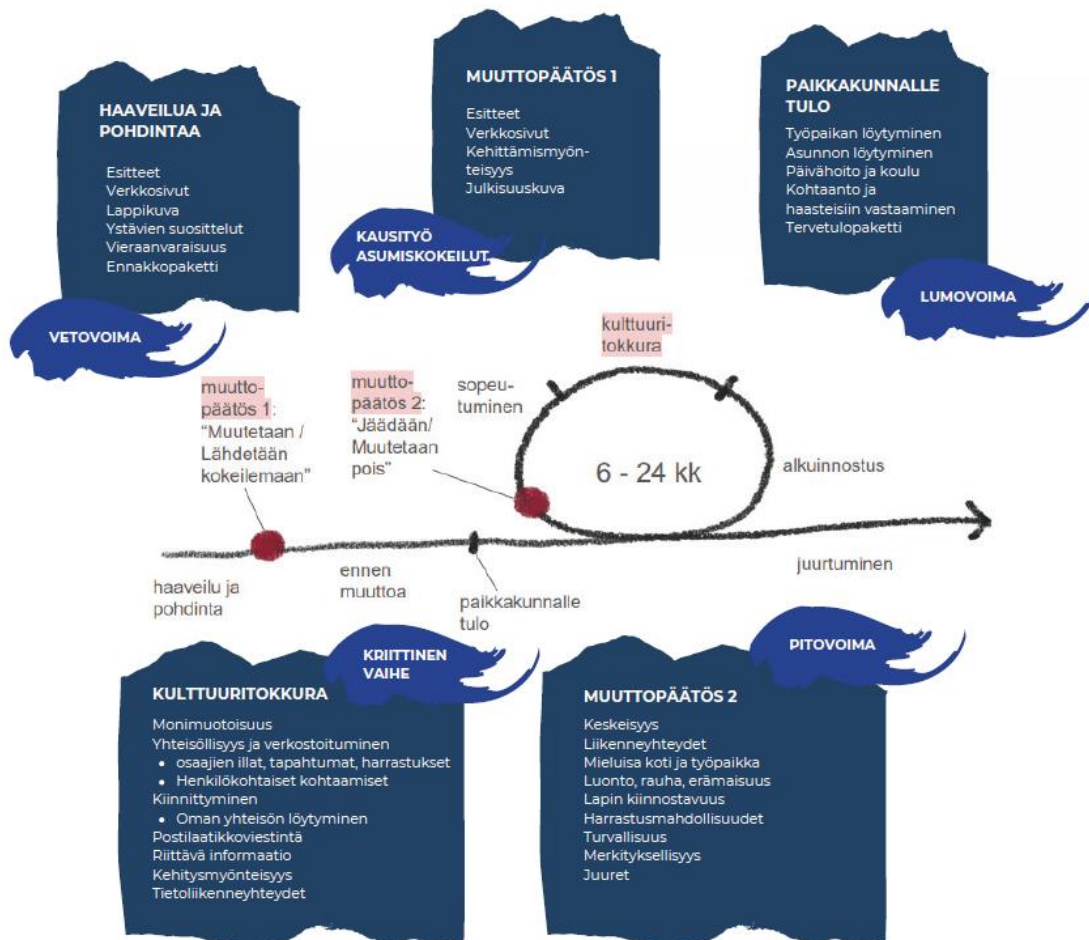
VINKKEJÄ PIENTEN KUNTIEN KÄYTTÖÖN

Pienet maaseutumaiset kunnat kiinnostavat asuinpaikkana, mutta niihin kiinnittyminen voi monista syistä olla haastavaa. Etenkin Lapissa monilla paikkakunnilla etä- ja kausityön houkuttaa kokeilemaan asumista ja muuttamaan tilapäisesti paikkakunnalle, mutta pysyviä kuntalaisia muuttajista ei välttämättä tule.

Pelkosenniemen kunnan Asukkaan askeleet – Interaktiivista tukea muuttajille -hankkeen selvityksessä ilmeni, että muuttaja kokee paikkakunnalle muuton jälkeen ”kulttuuritokkuraa”, joka on kriittisin vaihe paikkakunnalle jäämisen kannalta. Kunnilla on kuitenkin mahdollisuuksia tukea asukkaita juurtumaan ja selviämään ”kulttuuritokkurasta”.

Asukkaan askeleet -hankkeessa tehty selvitystyö on muutettu informatiiviseksi ohjeistukseksi myös muiden pienten kuntien käyttöön. Alla on kuvattu tarkemmin vaiheita, millaisia vaiheita pienelle paikkakunnalle muuttava kohtaa ja mitä päätöksiä hän tekee sekä miten kunta voi tukea uutta asukasta eri vaiheissa muuttoa, aina haaveilusta ja pohdinnasta lopulliseen muuttopäätökseen ja pysyväksi kuntaan jäämiseen. Esimerkit ovat Itä-Lapista ja Pelkosenniemeltä, mutta sovellettavissa muihinkin pieniin ja luonnonläheisiin kuntiin!

UUDEN ASUKKAAN PALVELUPOLKU - KUINKA SELVITÄ KULTTUURITOKKURASTA?

Haaveilua ja pohdintaa – VETOVOIMA

Mitkä ovat kunnan vetovoimatekijät ja muuttajasegmentit?

Vetovoimatekijät usein: perhe ja suku, pienen yhteisön turvallisuus, mutkaton ja edullinen arki, jossa on mahdollisuus tilavampaan asumiseen, ympäristö, luonto, vuodenajat ja paikat, arjen merkityksellisyyden tunne, sekä harrastusmahdollisuudet. Muuttajasegmenttien avulla voidaan kohdentaa muuttajan tavoitettavuutta.

- Kunnan verkkosivustolle erillinen Muuttajalle -sivusto, jonka tarkoituksena on helpottaa pieneen kuntaan muuttamista, sekä muuttajan informoimista.
- Tärkeässä roolissa on yleinen alueen mielikuva ja alueen ihannointi, ystävien suositukset ja ennakkokokemukset alueesta.
- Haaveiluun ja pohdintaan voidaan vaikuttaa positiivisella mielikuvalla kunnasta ja sen vieraanvaraisuudesta, tyylikkävillä ja mukaansa tempaavalla graafisella ilmeellä ja markkinointiviestillä, kuten verkkosivuilla, sosiaalisen median postauksilla, esitteillä ja mainoksilla.
- Kevyt kirjepostissa lähetettävä ennakkopaketti, jossa tietoa alueen tarjonnasta.

Muuttopäätös 1 – KAUSITYÖ, ASUMISKOKEILUT

Ensimmäinen muuttopäätös on yleensä iso muutos, ja siihen vaikuttaa paljon kunnan julkisuuskuva ja mielikuvat alueesta, sen ihmisistä, palveluista sekä kehittymistä.

- Kunnan markkinointiviestintä, kuten verkkosivut, esitteet, sosiaalisen median julkaisut ja ryhmät.
- Isossa roolissa on alueellinen ja valtakunnallinen media, jonka viesti on joko positiivinen tai negatiivinen ja tämä vaikuttaa paljon siihen, mihin kuntaan halutaan sijoittautua.
- Positiivisena asiana muuttamisessa pidetään kunnan kehittämismyönteisyyttä

Paikkakunnalle tulo – LUMOVOIMA

Tuloon vaikuttavat enemmän konkreettiset asiat, toimiva arki, sopivan työpaikan ja asunnon löytyminen, terve ja turvallinen varhaiskasvatus sekä koulu, toimivat peruspalvelut ja tietoliikenneyhteydet, yhteisöllisyys, saavutettavuus, harrastusmahdollisuudet ja luonto.

Negatiivisina asioina vastakkainasettelut ihmisten ja yhteisöjen välillä, pitkät välimatka, puuttuvat ja vähenevät palvelut, julkisen liikenteen vähyys, kotoutumisen puute ja yksinäisyys, haastavat alueen olosuhteet, harrastusmahdollisuuksien vähyys ja lasten vähäinen määrä.

- Kunnassa hyviä asioita ovat terve ja turvallinen koulu sekä varhaiskasvatus
- Hyvin tarjolla olevia työpaikkoja usealta eri alalta – myös puolisolle töitä
- Tervetulo-paketin avulla voidaan tarjota uusille kuntalaisille positiivista mielikuvaa, autetaan alkuun ja kannustetaan myös taloudellisesti.
- Haasteena asuntojen löytyminen, voimakkaat ristiriidat ja negatiivinen julkisuuskuva.

Kulttuuritokkura – KRIITTINEN VAIHE

Kulttuuritokkura on muuttajan polun kriittisin vaihe. Se sijoittuu kuntaan muuttamisen ja alkuinnostuksen jälkeiseen aikaan, jolloin arki uudessa kotipaikassa on alkanut asettua uomiinsa ja elämä on alkanut rullata uuden ympäristön ehdoilla. Arjen realiteetit eivät välttämättä vastaa taianomaista mielikuvaa alueesta, joka on voinut olla vaikuttimena ensimmäiseen muuttopäätökseen.

LAPIN LIITTO

Pienten kuntien erityisyytenä on heterogeeninen yhteisö. Yhteisöön kiinnittymisen haasteena voi olla vahva yksinäisyyden tunne, kun omanhenkisiä ihmisiä ei löydy, tai heitä etsii vääristä paikoista. Yhteisön kiinnittymisen ehtona on löytää paikkansa monimuotoisesta paikallisyhteisöstä. Kulttuuritokkuran kokemuksia ja tunteita tunnistamalla sekä niihin vastaamalla, kunta voi tukea päätöstä jäädä alueelle ja juurtua.

- Kunta voi tukea kulttuuritokkurasta selviämistä tukemalla verkostoitumista ja yhteisöllisyyttä, sekä kiinnittymistä usein erilaisin keinoin, kuten erilaisilla tapahtumilla, järjestämällä tilaisuuksia ja hyvillä harrastusmahdollisuuksilla. Yhteisöllisyyden ja verkostoitumisen tukemiseen kunnan nettisivuille voidaan koota myös epävirallisia yksityisten ylläpitämiä Facebook ja WhatsApp -ryhmiä.
  - o Esimerkiksi Pelkosenniellä on järjestetty Osaajien iltoja eri alojen ammattilaisten verkottamiseksi, yrittäjien kahveja ja tuettu talkoita ja muuta yhteisöllistä toimintaa järjestäviä yhdistyksiä.
- Tarjoamalla riittävästi informaatiota ja tukemalla erilaisten kohteiden ja yhteisöjen löytymistä vastavuoroisesti.
- Lisäämällä hyviä tietoliikenneyhteyksiä, huolehtimalla riittävästä julkisesta liikenteestä, sekä pysymällä kehitysmuontaisenä kuntana.
- Muokkaamalla kuntakuvaa positiivisempaan suuntaan ja kannustamalla positiiviseen viestintään niin kuntalaisten kesken, kuin mediassakin.
- Rakentamalla riittävästi vuokra-asuntoja, sekä kaavoittamalla tontteja.

Muuttopäätös 2 – PITOVOIMA

Kun riittävä määrä Kulttuuritokkuran asioita on positiivisen puolella, tekee ihminen lopullisen muuttopäätöksen. Moni kuntaan kausi- tai etätöihin tullut jää asumaan pysyvästi kuntaan. Tärkeimpinä asioina tähän vaikuttavat mieluisa koti ja työpaikka, keskeinen sijainti ja hyvät liikenneyhteydet, luonto, rauha ja erämaisuus, turvallisuus ja merkityksellisyys, sekä harrastusmahdollisuudet ja oman paikkansa löytyminen sosiaalisessa merkityksessä eli yhteisöllisyys.

Hanke:

Asukkaan askeleet – Interaktiivista tukea muuttajille (Askel-hanke, Lapin Liitto) 1.6.2023 – 31.8.2024

Hankehakijana Pelkosenniemen kunta

Tutkimustyön toteutti hankkeessa Kaltio Creative Oy yhdessä Kokoamo Oy:n ja Annelin toimiston kanssa.

-Hankkeen aikana löydettiin palvelumuotoilun avulla muuttajan polun Kulttuuritokkura -käsite.

Uuden asukkaan materiaalit

Jos haluat kuntana tilata Pelkosenniemen kunnan uudelle asukkaalle toteutettuja materiaaleja, ole yhteydessä kirjaamoon. kirjaamo@pelkosenniemi.fi

LAPIN LIITTO

